ПАМЯТКА НАСЕЛЕННЮ!

у разі застосування супротивником бойових хімічних речовин

як виглядає зарин?

Зарин належить до фосфорорганічних бойових речовин нервово-паралітичної дії. На вигляд це рідина, при випаровуванні, газ без кольору та запаху, надзвичайно отруйна.

Як зарин потрапляє в організм людини?

- Газ потрапляє в організм людини через шкіру, слизові оболонки ока та органів дихання.
- Забруднений зарином одяг також несе загрозу, тому що випаровується та отруює людей довкола.
- Зарин важчий за повітря, тому небезпека отруєння зарином вище в низинах, ще вища в підвалах.

Швидкість дії зарину

Симптоми отруєння залежать від кількості отриманої дози зарину, швидкість дії - від того, яким чином ця хімічна зброя потрапила до організму.

- Найшвидше ця бойова речовина діє при вдиханні парів, в такому випадку симптоми розвиваються від секунди до хвилини і наступає смерть.
- Повільніше, якщо зарин потрапив в організм, наприклад, через отруєну воду чи коли отруйна речовина потрапляє на шкіру. Але це також дуже небезпечно.

Основні симптоми отруєння зарином?

Найбільше зарин впливає на нервову систему, надмірно її активуючи, що супроводжується різноманітними симптомами.

В першу чергу людина, отруєна зарином відчуває:

- закладеність носа;
- сльозотечу;
- біль в очах, зір порушується, зіниці звужуються;
- сильне слиновиділення та пітливість;
- відчуття скованості в грудях, кашель;
- дихання пришвидшується;
- нудоту, блювання, діарею, біль в животі;

- надмірне сечовиділення;
- головний біль, слабкість, запаморочення;
- серцебиття пришвидшується або, навпаки, сповільнюється;
- тиск понижується або, навпаки, підвищується;
- навіть мінімальна доза крапля зарину, яка потрапить на шкіру, може спричинити пітливість та посмикування м'язів в місці, де відбувся контакт.

Подальший перебіг отруєння супроводжується сплутаністю свідомості яка закінчується судомами, конвульсіями, зупинкою дихання, паралічем та смертю.

Що робити під час та після отруєння зарином?

При найпершій підозрі про застосування хімічної зброї, не гайте часу, щоб принюхатись чи щось проаналізувати. Бо симптоми та тяжкість отруєння залежить від часу протягом якого зарин чи інша отрута діяла на вас.

- Якщо ви носите окуляри, одягніть їх.
- Якщо снаряд із зарином розірвався біля будинку, потрібно негайно зачинити вікна, двері, закрити всі вентиляційні отвори. Ні в якому разі не вмикати кондиціонер.
- Не виходьте на вулицю одразу після атаки хімічною зброєю, термін дії більшості отрут сягає години. Потрібно дочекатись сповіщення що хімічна загроза минула, інформацію про шляхи безпечної евакуації.
- Якщо вибух відбувся на вулиці, потрібно негайно залишити це місце, рухаючись проти вітру. Пересувайтеся потрібно швидко, але не бігти, щоб не прискорювати дихання. Бажано заховатись у найближчому приміщенні хоча б в автомобіль з піднятими вікнами.
- Якщо ви зазнали хімічної атаки, потрібно якнайшвидше позбутися одягу. Зарин на одягу випаровується і становить небезпеку. Одяг не варто знімати через голову, краще розрізати та таким чином зняти його.
- Після того, як зняли одяг, потрібно промити всі ділянки шкіри як контактували з отрутою водою, краще з милом. Чим більше, тим краще.
- Очі також потрібно ретельно промити водою не менше 10 хвилин.
- Не торкатися поверхонь, які можуть бути заражені зарином.
- Штучна вентиляція легень, тим більше штучне дихання в такій ситуації неприпустиме.

Єдиний варіант при отруєнні зарином як і іншої бойовою отрутою, звернутися до військових чи співробітників ДСНС, у яких ε спеціальні протоколи дії на такі випадки.

Сподіваємося, що дана інформація вам ніколи не знадобиться.